

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सारदा प्रसाद घिमिरे
माननीय न्यायाधीश श्री प्रकाशमान सिंह राउत
फैसला

०७०-सी-०२१४

मुद्दा: अंश दपोट।

काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. २६ घर भई हाल
काठमाडौं जिल्ला चपली भद्रकाली गाउँ विकास समिति वडा नं. २ बस्ने
कमलराज भट्ट.....१

पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. २६ बस्ने रत्नप्रसाद
भट्ट.....१
ऐ.ऐ. बस्ने कमलप्रसाद भट्ट.....१
ऐ.ऐ. बस्ने दिलप्रसाद भट्ट.....१

प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

शुरु फैसला गर्ने:

माननीय न्यायाधीश श्री अनन्तराज डुम्रे
काठमाडौं जिल्ला अदालत
फैसला मिति:- २०६७।१।३१

पुनरावेदन फैसला गर्ने:

माननीय न्यायाधीश श्री राजेन्द्रप्रसाद राजभण्डारी
माननीय न्यायाधीश श्री हरिकुमार पोखरेल
पुनरावेदन अदालत पाटन
मिति: २०६९।३।४

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) को खण्ड(क) र (ख) को आधारमा मुद्दा
दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान भै वादीको पुनरावेदन दर्ता हुन आएको हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको
संक्षिप्त तथ्य एवम् ठहर यसप्रकार रहेको छ:-

म वादी र प्रतिवादी महेश्वर भट्ट भै काठमाण्डौ जिल्ला अदालतमा दायर मुद्दामा स्व.
पिता महेश्वर भट्टको मुद्दा सकार गरी प्रतिउत्तर फिराउने कृष्ण कुमारी भट्ट समेतबाट पेश
भएको तायदाती फाँटवारी बमोजिम म वादीले ५ भागको १ भाग अंश पाउने ठहरी काठमाण्डौ

जिल्ला अदालतबाट मिति २०४४।३।१७ मा भएको फैसला पुनरावेदन अदालत पाटनबाट सदर गरी मिति २०५१।१।२१ मा फैसला भएको छ। उक्त मुद्दामा तायदाती फाँटवारी माग्ने आदेश भएपछि विपक्षी प्रतिवादीहरूले म समेतको अंश हक लाग्ने अचल सम्पति दवाउने छिपाउने उद्देश्यबाट तायदाती फाँटवारी नै दाखिला नगरी का.जि. चुनिखेल गा.वि.स.वडा नं.१(क) कि.नं.६९ को ०-३-३ जग्गा र का.जि.विष्णु गा.वि.स. वडा नं. ३(क) कि.नं. १४७ को क्षेत्र. ०-१४-१-० जग्गा विपक्षी रत्नप्रसाद भट्ट समेतले दपोट गरेको हुँदा उक्त जग्गा दपोट ठहर गरी म फिरादीको एकलौटी हक कायम गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको फिराद दावी ।

वादीले फिराद पत्रमा उल्लेख गरे बमोजिम नै म प्रतिवादी रत्नप्रसाद भट्टको नाउँमा दर्ता हुन आएको का.जि.चुनिखेल गा.वि.स.वडा नं. १(क) कि.नं. ६९ को ०-३-३ को मोही सुकुमान श्रेष्ठ र विष्णु गा.वि.स.वडा नं. ३(क) कि.नं. १४७ को मोही कृष्ण बहादुर थापा भएको जग्गा २०४०।४।२६ को अंश चलन मुद्दामा भएको मिलापत्र बमोजिम मेरो नाउँमा दर्ता भएको हो । विपक्षीले हामीबाट तायदाती फाँटवारी नै दाखिला नभएको स्वीकार गरेको अवस्थामा हामीबाट दवाउने छिपाउने कार्य नभएको हुँदा अंशवण्डाको २७ नं. विपरित दपोट भयो भनी वादीले लिएको दावी झूठो हो, फिराद खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीरू रत्नप्रसाद भट्ट र दिलप्रसाद भट्टको संयुक्त प्रतिउत्तर जिकिर ।

प्रतिउत्तर नफिराई म्याद गुजारी वसेको प्रतिवादी कमल प्रसाद भट्टको नाउँमा अदालतबाट गोरखापत्रमा सूचना म्याद सम्बन्धी सूचना प्रकाशित भएको ।

यिनै वादी र मु.स.गर्ने कृष्ण कुमारी भट्ट समेत प्रतिवादी भएको अंश मुद्दामा प्रतिवादीहरूले तायदाती फाँटवारी नै पेश नगरेको र ऐन बमोजिम दवाए छिपाएको छैन भनी प्रतिवादीहरूले कागज समेत नगरेको एवं वादीले पेश गरेको तायदाती बमोजिम वण्डा भएको अवस्थामा प्रतिवादीहरूबाट ऐन विपरित कार्य भयो भनी अर्थ गर्न नमिल्ने हुँदा अंश दपोट गरेको ठहर गरी पाउँ भन्ने वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको शुरु काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट मिति २०६७।१।३१ मा भएको फैसला ।

अंश जस्तो जन्मसिद्ध र नैसर्गिक हकबाट वंचित गर्ने गरी आफुसंग रहे भएको सम्पति नदेखाउने उद्देश्यले तायदाती नै पेश नगर्ने प्रतिवादीहरूले तायदाती नै पेश नगरेको र सम्पति दवाए छिपाएको छैन भनी कागज पनि नगरेको अवस्थामा अंश दपोट गरेको नठहर्ने भनी, आफ्नो कर्तव्य निर्वाह नगर्ने व्यक्तिहरूलाई उन्मूक्ति दिने गरी साथै अंश वण्डाको २७ नं. को व्यवस्थाको गलत व्याख्या गरी भएको शुरु फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी मेरो फिराद दावी बमोजिम गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादीको पुनरावेदन अदालतसमक्षको पुनरावेदन जिकिर ।

अंशवण्डाको महलको २७ नं. मा उल्लेखित कानूनी प्रावधान बमोजिम यी प्रत्यर्थी प्रतिवादीले कुनै सम्पति दवाए छिपाएको छैन भनी कागज गरेको अवस्था पनि छैन । यसरी तायदाती फाँटवारी पेश नगर्ने अंशियारले सम्पति दपोट गर्ने अवस्था नै हुने नभएकोले प्रतिवादीले उपरोक्त दुई कित्ता जग्गा दपोट गरे भन्न कानूनतः मिल्ने देखिन आएन ।

यस अतिरिक्त उपरोक्त अंश चलन मुद्दा मिति २०४४।३।१७ मा काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट फैसला हुनु भन्दा अगावै मिति २०४३।१०।६ मा प्रतिवादी रत्नप्रसादले कृष्ण बहादुर थापालाई कि.नं. १४७ का जग्गा विक्री गरेको देखिन्छ । उनाउ व्यक्तिलाई विक्री गरी सकेको जग्गा तायदाती फाँटवारीमा उल्लेख गर्न मिल्ने कुरा पनि हुदैन । यही भएर वादीले तायदाती फाँटवारी पेश गर्दा सो जग्गा उल्लेख नगरेको हुन सक्छ । अतः एवं विक्री भई सकेको जग्गा तायदाती फाँटवारीमा उल्लेख नै नहुने र तायदाती फाँटवारी पेश नै नगर्ने अंशियारले अंश दपोट गर्न सक्ने अवस्था नै नहुने यस अवस्थामा प्रतिवादीले अंश दपोट गरेको ठहर नगरी वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर्‍याएको काठमाण्डौ जिल्ला अदालतको मिति २०६७।१।३१ को फैसला मिलेको देखिदा सदर हुने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।३।४ को फैसला ।

प्रस्तुत विवादमा अघि परेको अंशः मुद्दामा प्रतिवादीहरूले तायदाती फाँटवारी दाखिला नगरेको तथ्यलाई म निवेदकले आफ्नो फिरादमा उल्लेख गरेतर्फ विचार नै गरिएको छैन । काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट म निवेदक वादी भएको अंश चलन मुद्दामा वादी प्रतिवादी बीच फिराद परेको अघिल्लो दिनलाई मानो छट्टिएको मिति कायम गरि बण्डा लाग्ने सम्पूर्ण सम्पत्तिको फाँटवारी माग गर्ने गरी आदेश भए पश्चात बिपक्षी प्रतिवादीहरूले अंश मुद्दामा तारेख छाडी बसेबाट अंशवण्डाको महलको २० नं.अनुरूप तायदाती नदिएको कारण ऐ.को २१ नं.अनुरूप म वादीसँग तायदाती माग भए अनुरूप मैले अघि बिपक्षीहरू बीच चलेको अंश मुद्दामा काठमाण्डौ जिल्ला अदालतमा मिलापत्र गर्दा देखाएको सम्पत्ति सम्मको तायदाती फाँटवारी दाखिला गरेको छ । अंशवण्डाको २१ नं.ले प्रष्टतः वण्डा लाग्ने सम्पत्ती दाखिला नगर्ने पक्षलाई दपोटमा दावी गर्न नसक्ने व्यवस्था गरि रहेको अवस्थामा अदालतलाई न्याय सम्पादनमा असहयोग गर्नेले प्रस्तुत विवादमा अघि परेको अंश मुद्दामा प्रतिवादीहरूले तायदाती फाँटवारी दाखिला नगरेको तथ्यलाई म निवेदकले आफ्नो फिरादमा उल्लेख गरेतर्फ विचार नै गरिएको छैन ।

म निवेदकले पिता महेश्वर भट्ट उपर सम्मानित काठमाण्डौ जिल्ला अदालत समक्ष मिति २०३९।१२।२२ मा फिराद गरेकोमा फिराद गरेको भोलिपल्ट मिति २०३९।१२।२३ मा पिता महेश्वर भट्टको स्वर्गारोहण भएको र पिताजीका नामको म्याद मिति २०४०।२।१८ मा तामेल भए पश्चात एकापसमा वादी प्रतिवादी भई काठमाण्डौ जिल्ला अदालतमा अंश मुद्दा दायर

गरी तत्काल म्याद बुझि प्रतिउत्तर फिराई एकापसमा मिति २०४०।४।२६ मा मिलापत्र गरि मैले दायर गरेको अंश मुद्दामा गुज्रीएको म्याद तत्कालिन श्री ५ महाराजाधिराजबाट हु.प्र.गराई थामी पाएको म्यादमा प्रतिउत्तर फिराउँदा मलाई अंशियार नै होइन हाम्रो अंश भईसकेको छ भनी प्रतिवाद गरेबाट निवेदकले बिपक्षीहरू बीच भएको अंश मुद्दामा भएको मिलापत्र बदरमा फिराद गरेको र का.जि.अ.बाट मिति २०४४।३।१७ मा म बादी भएको अंश मुद्दा र बिपक्षीहरू बादी प्रतिवादी भई मिलापत्र गरेको अंश मुद्दाको मिलापत्र बदर मुद्दा समेत बादी दावी अनुरूप इन्साफ भएको छ।

मूलतः बिपक्षीहरू मलाई अंश हकबाट विमुख गर्न शुरू देखिनै उद्वत रहन गएका र अदालतबाट तायदाती माग भए पश्चात तायदाती दिनु पर्नेमा नदिई तारेख गुजारी अंशवण्डाको २०, २१ नं. अनुरूपको प्रक्रिया अपनाउँदा पनि पक्राउ नपरेबाट मैले अदालतको आदेशानुसार तायदाती पेश गरेतर्फ शुरू तथा पुनरावेदन अदालतबाट ध्यान नै नदिई फैसला भएको छ । अंश मुद्दामा बण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्ति जसको जिम्मामा छ उसले फाँटवारी दिनुपर्ने हुन्छ फाँटवारी नदिएमा थुनामा समेत राखी फाँटवारी लिनुपर्ने व्यवस्था भएको अवस्थामा अंश फाँटवारी दिन घिन्याई गर्नेलाई उन्मुक्ति दिने गरी अंशवण्डाको २७ नं ले व्यवस्था गरेको भनी मात्र नमिल्नेमा दुवै अदालतबाट दपोट नठहर्ने गरी भएको फैसला त्रुटीपूर्ण हुँदा पुनरावेदन अदालत पाटनबाट शुरू काठमाण्डौ जिल्ला अदालतको फैसला सदर गर्ने गरी भएको फैसलामा अंशवण्डाको २०, २१, २३, २७ नं. को व्याख्यात्मक त्रुटी हुन गएको र सम्मानित अदालतबाट न.का.प.२०१६ नि.नं.४५ पृष्ठ १६३ तथा ने.का.प. २०६८ अंक ४ नि.नं.८६०० मा प्रतिपादित नजिर सिद्धान्त समेतको पालना नभएको हुँदा न्याय प्रशासन ऐन २०४८ को दफा १२(१)को खण्ड (क) र (ख) अनुरूप मुद्दा दोहो-याउने निस्सा प्रदान गरि वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहरयाई भएको शुरू तथा पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसला बदर गरि वादी दावी अनुरूप इन्साफ गरिपाउँ भन्ने वादीको यस अदालतमा परेको निवेदन।

यसमा वादीले अंश मुद्दा दायर गरेको भोलिपल्ट निजको पिता महेश्वर भट्टको देहान्त भएको मावलीमै हुर्केको निजको कथन देखिन्छ । विवादित सम्पत्ति स्व. पिता महेश्वर भट्टबाटै आएको पनि वादीको कथन देखिन्छ । उक्त अंश मुद्दामा वादी नाताको व्यक्ति नै होइन भनी प्रतिवाद गर्ने प्रतिवादीले अदालतबाट तायदाती फाँटवारी माग भएकोमा तायदाती फाँटवारी पेश नगरी तारेख गुजारी बसेको देखिन्छ । अंशवण्डाको २१ नं. अनुरूप यिनै वादीले पेश गरेको तायदाती फाँटवारी प्रतिवादीले सुनी कागज समेत गरेको अवस्था छ। वादीले दिएको तायदाती यी प्रतिवादीले सुनिपाएको अवस्थामा अंश लाग्ने कुनै सम्पत्ति छुटेको भए सो देखाउने जिम्मेवारीमा निजको दायित्व नै नरहने भन्न मिल्दैन ।

अंश दपोट मुद्दामा मूलतः विवादित सम्पत्ति अंश लाग्ने प्रकृतिको हो होइन भनी हेरिनु पर्ने र अंश दपोट नठहरे पनि वण्डा लाग्ने प्रकृतिको भए वण्डा छुट्याई दिनु पर्ने मान्यता पूर्ण इजलासबाट ने.का.प. २०५६, असार, नि.नं. ६६८२, पृष्ठ १८५ मा प्रकाशित सिद्धान्तले बोलेको अवस्था छ । यसै गरी ने.का.प. २०६८, साउन, नि.नं. ८६०३ पृष्ठ ६८९ मा पनि अंश दपोटमा सम्पूर्ण सम्पत्ति पाउने माग दावी गर्ने अंशियारलाई निजको हक पुग्ने सम्मको खण्ड दिलाउनु वादी दावी भन्दा बाहिर गएको मात्र नमिल्ने सिद्धान्त प्रतिपादित भएको देखिन्छ। अंश दपोट भएको भनिएको सम्पत्ति अंश लाग्ने प्रकृतिको हो होइन भन्ने समेतका प्रश्नमा प्रवेश नै नगरी अंश दपोटको परिभाषामा नपर्ने आशयका साथ फिराद दावी इन्कार गरिएको पाइन्छ । नैसर्गिक अधिकारका रूपमा रहेको साम्पत्तिक हक कसैको दाउपेच र छलकपटका कारणबाट अर्को पक्षले गुमाउन पर्नु न्यायको विचलन हो । तसर्थ, सम्पत्तिको प्रकृतिको विवेचनासम्म नगरी काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला सदर गरिएको पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।३।४ को फैसलामा उल्लिखित नजीरहरूको प्रतिकुल हुनाका अतिरिक्त मुलुकी ऐन अंश वण्डाको महलको २१ र २७ नं. तथा प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३ र ५४ समेतको त्रुटि देखिँदा न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) (क) र (ख) बमोजिम प्रस्तुत मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान गरिदिएको छ । विपक्षीहरू झिकाई नियमानुसार गर्ने भन्ने यस अदालतको मिति २०७०।३।४ को आदेश।

नियमबमोजिम दैनिक पेसी सूचीमा चढी निर्णयार्थ इजलाससमक्ष पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा म र प्रतिवादी समेत भई चलेको अंशचलन मुद्दामा म वादीले ५ भागको १ भाग अंश पाउने ठहर गरी काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट मिति २०४४।३।१७ मा भएको फैसला पुनरावेदन अदालत पाटनबाट सदर हुने ठहरी मिति २०५१।१।२१ मा फैसला भएको छ । उक्त अंश मुद्दामा तायदाती फाँटवारी पेश गर्दा कि.नं. ६९ र १४७ को क्रमशः क्षेत्रफल ०-३-३-० र ०-१४-१-० जग्गा तायदाती फाँटवारीमा उल्लेख नगरी दवाए छिपाएकोले उक्त दुवै कित्ता जग्गालाई प्रतिवादीले दपोट गरेको ठहर गरी मेरो एकलौटी कायम गरी पाउँ भन्ने वादी वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर गरी भएको सुरु अदालतको फैसला सदर गरी पुनरावेदन अदालतबाट भएको फैसलामा चित्त नवुझाई वादीको तर्फबाट पर्न आएको मुद्दा दोहोर्न्याई हेरी पाउँ भन्ने निवेदनमा अनुमति प्रदान भई पुनरावेदन दर्ता हुन आएको देखियो।

उपर्युक्तानुसारको तथ्य बेहोरा भएको प्रस्तुत मुद्दामा मिसिल कागजातहरू अध्ययन गरी पुनरावेदन अदालत पाटनबाट भएको फैसला मिलेको छ, छैन? वादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो, होइन भन्ने सम्बन्धमा नै निर्णय गर्नुपर्ने देखियो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा वादी पुनरावेदक र प्रत्यर्थी प्रतिवादीहरूबीच पुस्तेवारीमा कुनै विवाद छैन । निजहरू एकासगोलका अंशियार नाताका मानिस भएकोमा समेत विवाद देखिँदैन।

निजहरूका बिचमा पहिले अंश मुद्दा परी वादीले ५ भागको १ भाग अंश पाउने ठहर भई मिति २०४४।३।१७ मा सुरु काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला पुनरावेदन अदालत पाटनबाट मिति २०५१।१।२१ मा सदर भएको देखिन्छ । उक्त अंश मुद्दामा यी प्रत्यर्थी प्रतिवादीले अंश गर्नुपर्ने सम्पत्तिको तायदाती फाँटवारी पेश नगरेको कारणबाट मुलुकी ऐन, अंशवण्डाको २१ नं बमोजिम पुनरावेदक वादी स्वयंले तायदाती फाँटवारी पेश गरेको देखिन्छ। जहाँसम्म कि.नं. ६९ तथा कि.नं. १४७ का दुई कित्ता जग्गा लुकाएकोले अंश दपोट ठहर्‍याई पाउँ भन्ने पुनरावेदन जिकिर छ सोतर्फ हेर्दा अंश मुद्दामा तायदाती फाँटवारी माग्ने आदेश भएपछि वादीले तायदाती फाँटवारी पेश गर्दा आफ्नो नाममा वण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्ति केही नभई अंशियार बीच वण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्ति प्रतिवादीहरूकै जिम्मा रहेको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गर्दै प्रतिवादीहरूको नाममा रहेको सम्पत्तिको विवरण खुलाई तायदाती फाँटवारी पेस गरेको पाइन्छ । प्रतिवादीहरूले अंश मुद्दामा तायदाती फाँटवारी नै पेस नगरेको अवस्थामा उक्त दुई कित्ता जग्गाहरूको पनि तायदाती फाँटवारी पेस नहुनु स्वाभाविकै हुन आउछ। यसरी प्रतिवादीले तायदाती फाँटवारी नै पेस नगरेको अवस्थामा तायदाती फाँटवारी पेस नै नगर्ने अंशियारले अंश दपोट गर्न सक्ने अवस्था नै नहुने र वादी स्वयंले पेस गरेको तायदाती फाँटवारी बमोजिम अंशवण्डा भएको हुँनाले प्रतिवादीले दपोट गरे भन्न मिल्ने अवस्था नदेखिँदा निजले वण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्ति लुकाई छिपाई एकलौटी खाने नियतले दपोट गर्ने अवस्था नै हुदैन। मुलुकी ऐन, अंशवण्डाको महलको २७ नं. मा दबाए छपाएको छैन भनी कागज गरिसकेपछि दबाए छपाएको ठहर्‍यो भने त्यो धनमाल दबाउनेले पाउँदैन। नदबाउने अरु अंशियारले ऐन बमोजिम अंश गरी खान पाउँछन। दबाए वापतको सजाय हुदैन भन्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ । उक्त अंशवण्डाको महलको २७ नं. मा उल्लिखित कानूनी प्रावधान बमोजिम यी प्रत्यर्थी प्रतिवादीले कुनै सम्पत्ति दबाए छिपाएको छैन भनी कागज गरेको मिसिलबाट नदेखिएको हुँदा उक्त २७ नं. को कानूनी व्यवस्था बमोजिम पनि प्रतिवादीले अंश दपोट गरेको भनी भन्न मिल्ने देखिन आएन।

वादी प्रतिवादी मध्ये जसजसका नाममा अंशवण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्ति रहेको छ ती सबै अंशियारले आफ्नो नाममा रहेको सम्पत्तिको फाटवारी पेश गर्नुपर्ने भन्ने मुलुकी ऐन अंशवण्डाको महलको फाटवारी पेश गर्ने विषयसँग सम्बन्धित २०,२१,२२ र २३ नं. मा व्यवस्था रहेको देखिन्छ। सगोलका सबै अंशियारसँग अंश लाग्ने सम्पत्ति नहुन पनि सक्दछ तर अंशवण्डाको कार्य सहज रुपमा हुन सकोस भन्ने उद्देश्यले सगोलका सबै अंशियारहरूबाट अंशको फाटवारी लिने व्यवस्था गरिएको देखिन्छ। यस व्यवस्था बमोजिम आफ्ना नाममा वण्डा गर्नुपर्ने सम्पत्ति रहेका अशियारहरूले सम्पत्तिको विवरण उल्लेख गरी तथा सम्पत्ति नहुने अंशियारहरूले पनि आफ्ना नाममा वण्डा गर्नुपर्ने कुनै सम्पत्ति नरहेको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरी फाँटवारी पेश

गर्नुपर्ने हुन्छ। यसरी फाँटवारी पेश गर्नुपर्ने प्रतिवादीले फाटवारी पेश नगरेको खण्डमा प्रतिवादीलाई पक्राउ गरी फाटवारी पेश गर्न लगाउने र यति गर्दा समेत फाटवारी दाखिल हुन नसकेको अवस्थामा प्रतिवादीको नामको सम्पत्तिको फाँटवारी पनि वादीले नै पेश गर्नु पर्ने र सोही फाटवारीमा उल्लेख भएको सम्पत्तिकै आधारमा वण्डा गरिदिनुपर्ने भन्ने अंशवण्डाको महलका उक्त नं. मा उल्लिखित कानूनी व्यवस्थाहरुबाट देखिन्छ। प्रस्तुत मुद्दामा पनि प्रतिवादीले आफ्ना नामको सम्पत्तिको फाटवारी दाखिल नगरेका कारण निजको नामको सम्पत्तिको फाटवारीसमेत वादीले नै पेश गरेको देखियो । अंश दपोट ठहरिनका लागि प्रतिवादीले फाटवारी पेश गरी सो फाटवारी मा उल्लिखित सगोलको वण्डा गर्नुपर्ने प्रकृतिको सम्पत्ति प्रतिवादीले निजको नाममा लुकाई राखेको भन्ने कुरा प्रमाणित गराउन सक्नुपर्ने हुन्छ। तर प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादीले फाँटवारी पेस गरेको नदेखिएको र फाँटवारी नै पेश नगर्ने प्रतिवादीले अंश दपोट गरेको भनी मान्न मिल्ने देखिन आएन।

ने.का.प. २०४७, अंक ४, नि.नं. ४१२७ को पुनरावेदक प्रतिवादी मुन्निलाल साह कानूसमेत विरुद्ध वादी सुन्दर साह कानूसमेत भएको अंश दपोट मुद्दामा अंशको तायदाती नदिने व्यक्तिले पनि अंश दपोट गरेको भनी मान्नु अंशवण्डाको २७ नं. को आशय विपरीत हुने भनी प्रतिपादित नजिर सिद्धान्त समेतका आधारमा पनि पुनरावेदक वादीको जिकिर मनासिव देखिन आएन।

तसर्थ माथि उल्लिखित आधार र कारण समेतबाट प्रतिवादीले अंश दपोट गरेको ठहर नगरी वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर्‍याएको काठमाडौं जिल्ला अदालतको मिति २०६७।१।३१ को फैसला सदर हुने ठहर्‍याई पुनरावेदन अदालत पाटनबाट मिति २०६९।३।४ मा भएको फैसला मिलेकै देखिदा सदर हुने ठहर्छ। वादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत: जगदीश प्रसाद भट्ट

कम्प्युटर: चन्द्रावती तिमल्सेना

सम्बत् २०७४ साल मंसिर महिना २७ गते रोज ४ शुभम्-----